

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ДЕТЕКТИВ

КСЕНІЯ ЦИГАНЧУК

**ПРАВО
НА ВБИВСТВО**

Харків
«ФОЛІО»
2021

Рівне. Понеділок, 16 березня 2020 року. 04:41

Легкова автівка проїхала шумові смуги настільки швидко, наскільки можливо. Так, ніби водій інтуїтивно відчув: місце має негативну ауру. Порожня дорога освітлювалася тьмяним світлом ліхтарів, що лише підсилювало відчуття моторошності. По обидва боки від неї вітер обвівав високі дерева. Якби тут опинився самотній подорожній, він без сумніву забажав би минути цей шмат шляху якомога швидше. Відтак ще кілька годин потому пам'ятав би про нього, відчуваючи поза спиною неприємний холодок.

Чи можуть живі відчувати смерть?

Особливо коли вона навідувалася сюди зовсім недавно. І тепер тіло, яким ще кілька годин тому струменіла кров, чиї легені вдихали кисень та видихали вуглекислий газ, мозок опрацьовував величезну кількість інформації, непорушно лежало в траві з розплющеними очима. Погляд чоловіка був спрямований у небо, ніби в надії роздивитися зорі. Тільки от захмарене небо надійно ховало їх, зайвий раз нагадуючи мертвому, що краса зірок лише для живих.

Русяве волосся, обличчя та одяг у багнуці (березень балував лише дощами). Комахи затято вивчали несподівану знахідку. Чорний жук дістався блідої виголеної щоки, на мить зупинився, ніби вирішуючи у який бік повзти далі, відтак спробував залізти до лівої ніздрі. Його тільце вже наполовину опинилося в темному тісному проході, коли раптом він передумав і, швидко перебираючи лапками, побіг до відкритого рота. Комаха з ентузіазмом заповзла досередини. Чоловік, який тепер у пам'яті кожного назавжди залишиться молодим, не звернув уваги.

Вкотре здійснюється спершу легенький, тоді сильніший, вітер, примушуючи високі тополі схилятися, віддаючи останню шану загиблому наглою смертю. Ворони на голих гілках заметушилися, запримітивши незнайомця. Тишу пронизало скорботне каркання. Дві з них перелетіли на сусіднє дерево, спустилися нижче, майже до землі. Уважно роздивилися несподіваного гостя. Зовсім небагато часу знадобилося, аби збагнути: знахідка безпечна — можна підлетіти ближче. На відміну від людей, тварини та птахи не боються мертвих. Вони сприймають смерть як належне.

Дві великі ворони вже зібралися зблизька вивчити тіло, коли крізь вітер почули голоси живих. Птахи зосередилися, роздумуючи, чи ситуація загрожує їхній безпеці. Голоси наближались, стало чути кроки та гучний сміх. А ще за мить гості безцеремонно попрямували саме до потаємної схованки їхнього нового сусіда.

Ворони тріпнули чорними крилами й повернулися до верхніх гілок, жалкуючи, що не встигли довідатися більше про незнайомця.

* * *

Рівне. Понеділок, 16 березня 2020 року. 05:31

Слідчий Єгор Скляр вкотре за ніч перевернувся на інший бік. Він відчував холод, що без перешкод проникав до кімнати крізь відчинене вікно. Дослухався: дощу не було, проте добре розрізнялося неприємне завивання вітру. Скляр неохоче висунув голову з-під ковдри: кинув погляд на вікно й не помітив жодної ознаки світанку. Приречено зітхнув. Зусиллям волі підвівся в темряві й врешті перекрив доступ до кімнати крижаному березневому повітрю. Миттю повернувся до ліжка. За осінь та зиму він так і не змінив літню ковдру на зимову (а зараз і поготів не збирався), тож частенько промерзав до кісток.

На сусідній подушці сопів Маркіз, жодним чином не звернувши увагу на господаря. Єгор вкрився до носа, заплющив очі й зробив нову марну спробу заснути.

— Хай тобі!

Втративши залишки надії, слідчий наосліп потягнувся до бра, намацав ланцюжок і потягнув донизу. Кімнату залило тьмяне світло. Маркіз і цього разу ніяк не відреагував. Рудий кіт тільки вдоволено потягнувся, коли Скляр погладив його по голові, але так і не розплющив очей.

«Отже, ситий», — вирішив Єгор, усміхнувся і взяв до рук мобільний.

Погладжування kota завжди розслабляло Єгора — кіт був не дуже пухнастим, проте шерсть мав довгу. Кілька місяців тому Маркіза викинули на вулицю сусіди, переїжджаючи в інше місто. Єгорові вартувало чималеньких зусиль знайти їхню нову адресу. Молода пара: жінка була вагітна й боялася, що присутність тварини вдома зашкодить здоров'ю дитини чи її власному*. Скляр потурбувався про те, аби колишніх господарів притягнули до відповідальності за жорстоке поводження з тваринами. Вони заплатили 1700 грн штрафу.

— Небагато, але хоч щось, — сказав він тоді Кир'яху. — Якщо вони планували мати дитину, то мусли думати перед тим, як брати додому тварину.

До підйому на роботу залишалася година, тож Єгор сподівався, що сон ще прийде. Він увімкнув *Wi-Fi* — телефон відразу сповістив про нові повідомлення — усі від Кир'яха, по роботі. Скляр уважно перечитав кожне з них, тоді відкрив тикток** і взявся переглядати відео.

* Багато вагітних жінок боїться заразитися токсоплазмозом від власних котів. Токсоплазмоз — інфекційне захворювання людини та тварин, яке спричиняють токсоплазми. Цей страх є перебільшеним. Якщо дотримуватись санітарних правил при догляді за тваринами, людина не заразиться.

** Тикток — сервіс для створення та перегляду коротких відео.

Кіт підвів голову й сонно подивився спершу на смартфон, а потім на Скляра.

— Я не роздивляюся її профіль, я дивлюся тікток, — Єгор показав котіві екран, де наразі якісь люди виконували *chair challenge**. — Ось, бачиш.

Кіт мовчки дивився на Єгора, насилу тримаючи очі розплющеними — боровся зі сном. Врешті природна потреба перемогла, і він знову засопів. Скляр погладив тваринку, зітхнув і вийшов з тіктоку.

Для того, щоб зазирнути в інстаграм.

Позавчора Таня виклала нове фото, і Єгор уже разів зі сто заглядав, щоб помилуватися. На нього дивилася молода красива брюнетка з сяючими очима. Щаслива.

Без нього.

Єгор обережно провів пальцем по її обличчю — так, ніби міг їй щось заподіяти, якби натиснув сильніше. Серце защеміло. Передивився всі інші фото — усього з десять за два роки в інстаграм. Насправді колись їх було більше, та він у свій час примусив їх видалити. Скляр привчив не викладати свої світлини в інтернеті надто часто. І тим паче розповідати, де саме ти зараз перебуваєш. Соцмережі не завжди переглядають друзі та доброзичливці. Нині вони стали гарною можливістю для злочинців вивчати спосіб життя потенційної жертви. І з допомогою цього вчиняти грабежі чи вбивства.

Єгор знову повернувся до нової світлини. Він так і милувався нею, поки врешті не заснув.

Прокинувся о шостій не від будильника.

— На труп, — коротко сповістив Кир'ях телефоном.

* *Chair challenge* (англ.) — челендж, що вимагає підняти стілець, притиснувшись головою до стіни. Особливість даного челенджу в тому, що жінки здатні виконати завдання без проблем, а от чоловіки переважно з ним впоратися не можуть.

* * *

Рівне. Понеділок, 16 березня 2020 року. об:03

Скляр зіщулювся: він так раптово мусив покинути тепле ліжко й зануритися в ранковий холод, що досі не міг зігрітися. Холодний вітер пронизував до кісток.

— Не розумію, де черговий слідчий? — замість привітання буркнув Єгор, тиснувши руку Кир'яху.

Оперативник лише відмахнувся:

— Мусив поїхати додому, у нього щось трапилось.

Кир'ях з досадою кинув цигарку до кишені куртки: не встигнув. Єгор терпіти не міг, коли поряд курили. Женья й сам би давно кинув, та бракувало сили волі. Хто взагалі переучується в п'ятдесят років? Кілька разів він пробував — результат виявлявся однаковим: за кілька днів (одного разу навіть тижнів) звичка поновлювалася з більшою пристрасністю. Дружина вже давно махнула на нього рукою, одночасно дякуючи Богові, що сини не перейняли цієї згубної звички.

Блаженний, хто вірує. Ось уже три роки, як її чоловік вкотре переконався, що поганий приклад — заразний.

Оперативник навіть і не намагався вплинути на синів: сам почав курити ще в школі. Тим паче, щоб чогось вимагати у власних дітей, потрібно спершу продемонструвати, що теж так можеш. А він не міг. Тож тепер, поки дружина готувала на кухні його улюблену страву (борщ та пампушки з часником), він сам «стріляв» у синів цигарки. Або вимінював на щось, якщо раптом ті вважали, що батько надто часто користується халявними сигаретами.

Чим справді могли пишатися обоє батьків — їхні діти (поки що студенти) окрім стипендії отримували сяку-таку зарплату, підпрацьовуючи в Домовій Службі*. Отож не потребували фінансової підтримки й поволі ставали самостійними.

* Домова Служба — служба виклику майстрів різних напрямків додому.

Оперативник відчув, як у горлі пересохло, його рука машинально потягнулася до цигарки в кишені, та він вдруге вчасно стримався. Женья Кир'ях швидко переконав себе, що чим скоріше вони тут впораються, тим скоріше він матиме нагоду насолодитися процесом куріння.

Кир'ях почухав посивілу потилицю, відчуваючи, як поволі замерзають вуха від пронизливого вітру, провів поглядом слідчого. Той саме роздивлявся місце події. Кир'ях відразу збагнув: Єгор не в настрої. Насправді він би більше здивувався, якби було навпаки. Скільки знав Скляра (понад рік) — завжди насуплений. Скляр не любив людей, а люди не любили його.

Рік тому його жакливій характер не витримала Таня, уже колишня наречена Скляра. Відтоді Єгор ще більше занурився в себе. Женья не сумнівався: Скляр досі не міг її забути. Час від часу в слідчого з'являлися нові подружки, проте вони швидко набридали. Женья неодноразово помічав, як Єгор роздивляється інстаграм Тані, проте помиритися з дівчиною (або хоча б просто поспілкуватися) заважала гордість. Чи страх, що вона не захоче його бачити? Женья підозрював, що і те, і те.

Минулої зими Єгор перевівся до них з Луцька, де встиг завоювати собі славу одного з кращих слідчих. Увесь міськвідділ з нетерпінням чекав на нового співробітника після того, як наслухався про його послужний список від керівництва. Найбільше їх здивував той факт, що Скляр ніколи не мав «висяків» зі справ про вбивства.

Та ось новий колега з'явився на службі — і прийшло розчарування: Єгор повсякчас набурмосений і не надто приязний. Кир'ях виявився чи не єдиним, з ким від самого початку заприятелював новенький. Ба більше, оперативник ставився до Єгора майже по-батьківськи, хоч і був старшим за нього більш ніж на десять років.

Наразі Єгор ходив територією — пильно вивчав, допомагаючи собі невеличким (проте потужним) ліхтариком. Женья мовчки

зупинився поряд. Оперативник прекрасно знав: краще не займати. За кілька хвилин Єгор заговорить сам. Натомість попри втому з цікавістю спостерігав за молодшим колегою. Яким би мізантропом не був Єгор, свою роботу він любив і ставився до неї відповідально.

На місці злочину й досі було темно (якщо не зважати на яскраво сині проблискові маячки патрульних автівок та ліхтарі), жодних перехожих. І чимало працівників поліції. Єгор придивився, чи немає серед патрульних Власти, але згадав, що сьогодні не її зміна. Повз час від часу проїжджали автівки, дехто пригальмував, намагаючись дізнатися, що відбувається.

Єгор бачив, як за ним спостерігає Кир'ях, відчував, що той хоче поставити питання особистого характеру. Та разом з тим слідчий не сумнівався, що він цього не робитиме: тактовність стане на заваді. І це одна з причин, за яку Єгорові так подобався цей оперативник.

Скляр зітхнув: він не встиг ні поспіяти, ні прийняти душ. Лише нагодував kota й налив йому свіжої води. А ще залишив корму на весь день, бо хтозна, коли повернеться зі служби.

Єгор почув звук машини й озирнувся. Авто зі службовими номерами на блакитному фоні припаркувалося акурат біля однієї з двох *Toyota Prius*, що належали патрульним: прибули криміналісти.

Поки колеги діставали з машини все необхідне для вивчення місця злочину, Скляр ще раз перевів погляд на труп молодого чоловіка в кущах — його вже огородили стрічкою. На вигляд років двадцять з лишком, скидався на людину середнього достатку. Крізь одяг на животі просочилося чимало крові, з чого Скляр попередньо визначив причину смерті — зарізали.

Що вбитий робив тут посеред ночі? Навряд прийшов сюди з власної волі. Єгор, як не намагався, не міг уявити причину, за якої нормальна людина могла б опинитися у цьому місці вночі сама. Та й навіть з кимось. Навіщо? Єгор озирнувся. Нічна дорога,

по якій час від часу проїжджають автівки. Жодного приватного будинку, магазину, чи будь-чого іншого заради чого сюди б можна було прийти. Скоріше за все, у це місце його привезли вже мертвим.

Скляр замислився, як швидко могли б знайти тіло, сховане в кущах серед дерев, якби не хлопаки, які випадково тут проходили. Ближче до виїзду з міста (кілометрів за три звідси) були якись організації та СТО. Тож вдень тут проїжджало значно більше автівок, траплялися велосипедисти, навіть пішоходи. Одного разу Єгор бачив молоду мамашу, що, не поспішаючи, йшла узбіччям з візочком, а повз пролітали численні автівки.

«Отже, тіло тут викинули, не надто сподіваючись приховати надовго. Скидається на те, що мета — виграти час», — Скляр задумливо почухав руду борідку, знову підійшов до тіла й роздивився.

«Виграти час, щоб мати змогу втекти?» — замислився Єгор і поцікавився в Кир'яха, чи вдалося вже щось довідатися про вбитого.

— Та ні, криміналісти ж тільки зараз розпочнуть роботу, — розвів руками оперативник.

— Місцина вночі безлюдна. Думаю, тут тіла хотіли позбутися або (що дуже мало ймовірно) живого привезли сюди з метою вбити.

— Тут непогане місце і для того, і для іншого, — погодився Кир'ях, роззираючись. — Вночі лише автівки їздять. І ніхто не буде звертати увагу, що робиться за кущами та деревами. Виїзд з міста. Завжди недолюблював це місце. Взагалі не люблю малолюдних місць.

— То де ті хлопці, що знайшли тіло? — поцікавився Єгор.

— Та он, — хитнув головою оперативник у бік двох юнаків на вигляд вісімнадцяти років.

Єгор прискіпливо оглянув обох. Один в окулярах і з розбитою губою, інший має синець на все око. В обох здерті до крові кісточ-

ки на пальцях — отже, з кимось нещодавно билися. Хлопці наразі докурювали одну цигарку на двох, про щось балакали й тихенько сміялися. Обое трусилися від холоду, але по-пацанячому стійко трималися.

— Говорив уже з ними? — поцікавився слідчий.

— А ти б мені пробачив, якби без тебе почав? — скривився Кир'ях, чухаючи своє заросле щетиною підборіддя, і лукаво посміхнувся.

Після нічного чергування йому страшенно хотілося відіспатися.

Сгор не відповів, лише кивнув. Поліцейських на мить відволік галас колег-криміналістів. Ті саме розпочинали вивчення тіла та всього поряд із ним. Скляр посунув до свідків.

* * *

Рівне. Понеділок, 16 березня 2020 року. 06:15

Власта солодко потягнулася й позіхнула. Артем досі спав, і вона вирішила його не будити. Усміхнулася сама собі — минулої ночі вони довго кохалися, відтак обое заснули міцним солодким сном — давно такого не було. Цього ранку навіть похмуре небо за вікном не псувало настроя.

Власта тихенько встала й попрямувала на кухню — готувати сніданок. Вчора бойфренд порадував її несподіваним подарунком і величезним букетом троянд, тож тепер їй хотілося віддячити йому чимось приємним.

Минулий день виявився справжнім вихідним, таким, яких у неї не було з часу останньої відпустки. Вранці вони з донькою сходили на йогу (вперше їй вдалося вмовити Катю піти з нею), відтак придбали подарунок для однокласниці дівчинки, пообідали смачною піцою в «Челентано» та трішки погуляли. Ввечері жона з них зайнялася власними довгоочікуваними планами: Власта

зустрілася з Артемом, а донька пішла на день народження. Сьогодні на патрульну чекав ще один вільний день. Точніше, майже вільний — увечері на нічну зміну.

Вже за кілька хвилин Власта визначилася зі своєю метою — приготує Артему його улюблені панкейки з кленовим сиропом. Поки Катя в школі, квартира повністю в їхньому розпорядженні.

Поки пательня розігрівалася, Власта встигла помилюватися квітами й розгорнути упаковку парфумів, які вчора отримала в подарунок.

«Гм... засолодко, але ніби непогано», — усміхнулася і нанесла на зап'ясток. Знову прийнялася. Ніжний фруктовий аромат рознісся кухнею. Тепер він пануватиме тут довго, і це її влаштувало: приємні запахи створюють затишок вдома.

Власта відклала подарунок, й погляд її впав на забутий донькою годинник, котрий та отримала від бабусі на іменини. Останнім часом Каті набридло ним користуватися. Патрульна не сумнівалася, що значною мірою на це рішення вплинув Єгор Скляр: він ніколи не розумів, навіщо тягати годинник на руці, коли завжди є мобільний.

Власта замислилася, чи не зателефонувати донці о сьомій, поцікавитися, як справи, та враз притлумила бажання. «Власто, не будь нервовою мамочкою. Дитина виросла й потроху стає дорослою. Вона має право на свободу».

Патрульна пригадала радість малої, коли вона дозволила їй залишитися на ніч в однокласниці й вже звідти вранці піти разом з подружками до школи.

«Скоро я стану їй непотрібною, — Власта зітхнула. — Катя закінчить школу, поїде навчатися, вийде заміж і в неї з'явиться власна сім'я. І що я тоді робитиму?»

Артем неодноразово казав, що Власта хвилюється зарано, та вона ніяк не могла викинути з голови думку, що час біжить надто швидко. Після розлучення з чоловіком кілька років тому Власта

почувалася страшенно самотньою. Тільки виховання доньки допомагало тримати себе «на плаву». А вже за рік Катя поїде на навчання до Львова.

«Що Артем може розуміти? У нього немає дітей».

Патрульна спробувала зосередитися на приготуванні сніданку. У спальні почувся шум — то Артем перевернувся на інший бік. Жінка прислухалася: досі спить. За підрахунками, зробити сюрприз має стати часу — її бойфренд ніколи не прокидається раніше сьомої.

«Встигну. Приготую сніданок і зателефоную Каті перед першим уроком».

«Ні, Власто. Припини. Каті ти зателефонуєш не раніше обіду. Зрозуміла?»

Патрульна зітхнула й наказала собі зосередитися на панкейках.

* * *

Рівне. Понеділок, 16 березня 2020 року. об:21

— То як ви знайшли тіло? — Єгор безцеремонно оминув етап особистого представлення (ще один доказ не просто поганого, а жахливого настрою), відтак зміряв свідків недоброзичливим поглядом.

Юнаки Perezирнулися: кілька годин тому обидва потрапили в бійку, і тепер один з них мав розбиту губу, інший — підбите око, яке вже мало, м'яко кажучи, непривабливий вигляд. Їх страшно хвилювало, що поліція прискіпуватиметься. Врешті-решт бійку почали саме вони, випивши чималу кількість алкоголю.

Попри розгубленість вони все ж із цікавістю витріщилися на Єгора. І не дивно. Його зовнішність завжди привертала увагу: зростом майже метр дев'яносто, надзвичайно худий і до того ж дуже рудий. Вії, борідка, вуса, навіть волосся на руках — яскравого

мідного кольору. Попри цивільний одяг вони відразу зрозуміли, що перед ними слідчий. За мить до них приєднався й Кир'ях і, на відміну від Скляра, ввічливо представився.

Обоє хлопчаків були низькі на зріст, біляві та зі скуйовдженим волоссям. Обоє дуже схожі, тільки один із них носив окуляри. «Брати», — запідозрив Скляр. Від юнаків відгонило алкоголем та потом. Подумки Єгор радів рятівному свіжому повітрю (хоч і до болю холодному), що захищало від неприємного запаху.

— Та ми цей, йшли додому з дискотеки, — пояснив один з них.

У його правиці залишалася майже викурена сигарета. На внутрішньому боці кисті поліцейські помітили немаленький рубець від опіку. Скидалося на те, що колись йому добряче дісталось.

— З дискотеки? З якої такої дискотеки? — поцікавився оперативник хриплим голосом.

Через надмірну любов до цигарок такий голос у нього — замість візитної картки. Він із задоволенням вдихнув дим, що йшов від цигарки пацанів.

— З «Лагуни», — перелякано пояснив другий.

— Ну так де «Лагуна», а де ми зараз? Ви хочете сказати, ви через усе місто пішки йшли? — здивувався Скляр.

Запах дешевих сигарет дратував.

Перед тим, як відповісти, хлопак із цигаркою підніс її до рота, проте несподівано впіймав на собі косий погляд Єгора. Той з відразою дивився на кінчик сигарети, з якого виходив дим. Юнак опустил руку, так і не затягнувшись. Врешті він з досадою кинув її на землю й затоптав ногою.

— Йшли, — підтакнув перший. — У нас грошей на таксі не вистачило.

Кир'ях зі Скляром здивовано перезирнулися.

— А де, з ким і чого побилися? — Кир'ях кивнув на збиті до крові кісточки.